

HOLANDSKO PREDSEDAVANJE SAVETOM EVROPSKE UNIJE

Pišu: Jelena RIBAČ i Aleksandar BOGDANOVIĆ

Holandija predsedava Savetom Evropske unije od 1. januara do 30. juna 2016. godine. Ulogu predsedavajućeg Savetom Evropske unije Holandija je preuzela od Luksemburga, koji je koordinirao njegovim radom, definisao tematske prioritete i posredovao u odnosima sa drugim institucijama Evropske unije (EU) u drugoj polovini 2015. godine. Holandiji je ovo dvanaesto predsedavanje Savetom EU.

Holandskim predsedavanjem počinje period tzv. „trojke“ na čelu EU: Holandija, Slovačka i Malta. Trojku čine države članice EU koje u vremenskom periodu od 18 meseci definišu i usmeravaju agendu EU, obezbeđujući joj nesmetano funkcionisanje i kontinuitet bavljenja određenim pitanjima. Predsedavanje Savetom EU ujedno je prilika za države članice da istaknu teme od značaja za nacionalni ili regionalni interes.

Izazovi, teški momenti i prekretnice evropskih integracija odlika su holandskog predsedavanja. Mastihtski ugovor (1992) i Amsterdamski ugovor (1997) su obeležili holandska predsedavanja, dok je Holandija uspešno privela kraju pregovore o pridruživanju sa Turskom 2004. godine. Uspeh holandskog predsedavanja nije blagonaklono dočekan među građanima Holandije što je, između ostalog, jedan od razloga za odbacivanje „Evropskog ustava“ na referendumu 2005. godine. U ovom trenutku, holandsko predsedavanje očekuju debate oko zahteva za redefinisavanje odnosa Evropske unije sa Ujedinjenim Kraljevstvom, upravljanje izazovima izbegličke i migrantske krize i pitanja u vezi sa povećanjem bezbednosti građana EU nakon serije terorističkih napada. Pri tom, ekonomski rast i povećanje zaposlenosti još uvek dominiraju briselskom agendom.

Prioriteti holandskog predsedavanja Savetom EU

EVROPSKA UNIJA FOKUSIRANA NA SUŠTINSKA PITANJA

Seča propisa i suvišnih administrativnih akata, pojednostavljen način donošenja odluka uz istovremeno povećanje kvaliteta briselskih legislativnih akata jesu ciljevi reformskog procesa za tzv. „bolju regulaciju“. Evropska komisija je pokrenula REFIT platformu zarad povećanja transparentnosti i uključivanje zainteresovanih strana u procesu donošenja odluka. REFIT omogućava uticaj eksperata za bolju regulaciju iz država članica s jedne strane, i praktičara (mala i srednja preduzeća, civilno društvo, itd.) sa druge strane, na kreiranje odluka na nivou EU. Otvorenost ka krajnjim korisnicima omogućava jačanje veze između građana i EU. Otklanjanje administrativnih barijera, kao rezultat, treba da podstakne preduzetništvo i stoga je značajno za ekonomski rast i povećanje zaposlenosti.

UNIJA INOVACIJA FOKUSIRANA NA EKONOMSKI RAST I POVEĆANJE ZAPOSLENOSTI

Konkurentnost Evropske unije u globalizovanom svetu zavisi od njene sposobnosti da investira u inovacije. Mere predviđene u tom smeru obuhvataju: otklanjanje barijera za inovacije u okviru unutrašnjeg tržišta, osiguravanje većih izdvajanja za inovacije iz postojećih EU fondova, napredak u inicijativama za operacionalizaciju Digitalnog jedinstvenog tržišta, i najzad ohrabrivanje nacionalnih reformskih procesa u ovoj oblasti. Digitalna ekonomija je šansa za smanjenje nezaposlenosti, ali i očuvanje visokokonkurentne socijalne tržišne privrede koja stremi punoj zaposlenosti, socijalnom prosperitetu, pravdi i socijalnoj zaštiti – karakterističnim odlikama država Evropske unije.

UNIJA KOJA POVEZUJE

Žan Klod Junker, predsednik Evropske komisije, obećao je novi koncept Evropske unije, bliži građanima, na početku svog mandata. Reč je o pristupu kojim se suštinski interesi i potrebe građana efikasnije i vidljivije inkorporiraju u sve politike EU i evropski projekat u celini. „Demokratski deficit“ EU je posledica ubrzanja evropskih integracija u poslednje dve decenije i sukoba dva principa – subsidijarnosti i izbornosti. Prenošnje nadležnosti iz nacionalnih okvira na nadnacionalni nivo, tj. na institucije EU koje nisu izabrane direktno od građana (Evropska komisija i Savet EU), uzrok je odsustva demokratskog legitimiteta EU. Pri tom, uloga Evropskog parlamenta, jedinog tela EU direktno biranog od strane građana, ograničena je u procesu donošenja odluka u odnosu na Savet EU i Evropsku komisiju. Transparentnost u radu institucija, unapređenje međuinstitucionalne saradnje i veća uključenost građana u donošenju odluka način je za približavanje EU građanima, a kao važan akter EU vidi veći angažman civilnog društva i privrede.

Ostale prioritetne teme

„Brexit“, pitanja klimatskih promena i energetske politike, očuvanje zdravih javnih finansija Evrozone, jačanje uloge EU kao globalnog aktera i izazovi izbegličke i migrantske krize prožimaće briselsku agendu tokom holandskog predsedavanja. Debate oko referenduma o ostanku Ujedinjenog Kraljevstva u EU nakon 2017. godine biće u fokusu u narednim mesecima. Ekonomski rast uz očuvanje energetske bezbednosti EU bez negativnih posledica po životnu sredinu važna je tema za briselske odlučioce nakon Konferencije UN-a o klimatskim promenama. Održiv ekonomski rast je nemoguć bez teških reformskih procesa i zdravih javnih finansija u državama Evrozone. Holandija će otvoriti debatu o novom višegodišnjem budžetu EU. Nastavljaju se pregovori u vezi sa „Transatlantskim trgovinskim i investicionim partnerstvom“ između SAD i EU. Redefinisana „Evropska susedska politika“ u narednom periodu imaće implikacije na odnose sa Rusijom prema kojoj će biti produžene ekonomske sankcije (ističu 31. januara 2016). Razrađivanje sistema unutar EU koji bi smanjio priliv izbeglica i onemogućio ekonomske migracije, a povećao bezbednost unutar EU zbog sukoba u zemljama na Bliskom istoku i Magrebu i dalje će dominirati među briselskim zvaničnicima. Visoka predstavnica EU za spoljnu i bezbednosnu politiku, Federika Moggerini, predstaviće „Globalnu strategiju Evropske unije o spoljnoj i bezbednosnoj politici“ do juna 2016. Strategija će definisati smernice delovanja EU u novom globalnom kontekstu.

Značajni procesi za pregovore Srbije o pristupanju EU u toku holandskog predsedavanja

- Proširenje EU na Zapadni Balkan i Tursku nije prioritetna tema u okviru holandskog predsedavanja, ali se nastavljaju pristupni pregovori sa ovim državama. Otvorena su prva pregovaračka poglavlja sa Srbijom, 32 – Finansijska kontrola; i 35 – Ostalo, u okviru kojeg dominira pitanje dijaloga i implementacije sporazuma između Beograda i Prištine. Najavljena su otvaranja poglavlja 23 – Pravosuđe i osnovna prava, 24 – Pravda, sloboda i bezbednost, i 30 – Spoljni (trgovinski) odnosi tokom 2016. godine. Sukobi na Bliskom istoku i izbeglička kriza su intenzivirali odnose na relaciji Turska–EU, što je rezultiralo obećanjem ubrzanja evropskih integracija Turske. „Globalna strategija Evropske unije o spoljnoj i bezbednosnoj politici“, o kojoj se trenutno vodi debata širom EU, predviđa podršku reformskom procesu u državama Zapadnog Balkana i Turske.
- Intenziviranje izbegličke i migrantske krize nametnulo se kao važno pitanje u odnosima Srbije i pojedinih članica EU. Imajući u vidu da je Srbija tranzitna država na ruti izbeglica i migranata, značajna je posvećena i otvorena koordinacija sa državama članicama EU, relevantnim agencijama EU (pre svega Fronteksom) i državama Zapadnog Balkana u skladu sa Akcionim planom u 17 tačaka.

Tabela 1. Odabrani događaji za vreme holandskog predsedavanja Savetom EU 1. januar–30. jul 2016. godine

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Januar	14.	Sastanak Evrogrupe	Konferencija „Odgovorno istraživanje i razvoj: oblikovanje novih horizonata - odgovorno istraživanje i razvoj u Evropi i širom sveta“
	15.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	15.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	18.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	25/26.		Predstavljanje Strategije EU za Alpski region
Februar	4.		Konferencija o Siriji
	4-6.	Sastanak Saveta za opšte poslove (neformalni sastanak tzv. gimnih)	
	11.	Sastanak Evrogrupe	
	12.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	15.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	16.	Sastanak saveta za opšte poslove	
	18/19.	Sastanak Evropskog saveta	
	25/26.		Konferencija: „Više od civilnog društva: zajedničkim dijalogom na evropskom putu“
Mart	7.	Sastanak Evrogrupe	
	8.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	14.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	15.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	17/18.	Sastanak Evropskog saveta (tzv. „tripartitni samit“ tj. sastanak između EU i relevantnih socijalnih partnera)	
	18/19.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
April	22.	Sastanak Evrogrupe	
	22/23.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
Maj	9.		Dan Evrope
	23.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	24.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	24.	Sastanak Evrogrupe	
	25.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	16.	Sastanak Evrogrupe	
	17.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	20.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	21.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
23/24.	Sastanak Evropskog saveta		

**ISTRAŽIVAČKI
FORUM**

Zvanični sajt holandskog predsedavanja Savetom EU: <http://english.eu2016.nl/>

Jelena RIBAĆ i Aleksandar BOGDANOVIĆ su članovi Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji.

ISTRAŽIVAČKI FORUM

predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji i funkcionalni mehanizam za uključivanje relevantnih nezavisnih stručnjaka, članova i bliskih saradnika EPuS-a u istraživačko-analitički rad, odnosno proces zagovaranja alternativnih predloga javne politike u svim oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Cilj IF-a jeste da sveobuhvatnim, multidisciplinarnim i pravovremenim praktično-politički usmerenim istraživanjima, podrži zagovaračke napore EPuSa i doprinose poboljšanju kvaliteta javnih politika.

*Kralja Milana 31/II
11000 Beograd
Republika Srbija
tel: + 381 11 3640 174
fax: + 381 11 3640 202*

www.emins.org

Rad Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji delom je finansijski podržan od strane Fondacije Institut za otvoreno društvo u saradnji sa programom „Think Tank“ Fondacije za otvoreno društvo. Mišljenja i stavovi izneti u ovom radu predstavljaju stavove autora i ne predstavljaju nužno zvanične stavove Evropskog pokreta u Srbiji, Fondacije Institut za otvoreno društvo ili Fondacije za otvoreno društvo.